

Na prahu dospělosti

S nástupem na střední školu nám začal úplně jiný život. Připadali jsme si dospělejší a hrozně jsme se těšili. Postupem času se naše nadšení měnilo podle oblíbenosti profesora. Jako většina středních škol, tak i ta naše jezdila na organizované **brigády**. Nejčastěji to byl sběr brambor, případně chmelu, ale to byl výjezd i na několik týdnů, podle toho, jaká byla úroda.

V prváku jsme byli vybráni na brigádu do Radotína – sbírat jahody. Když jsme konečně dorazili na místo určení, dozvěděli jsme se, že jdeme pozdě a před námi už jahodovou plantáž obsadilo několik tříd z jiných škol. Ale když už tam

prý jsme, můžeme pomáhat na protějším poli, kde byla potřeba vytrhat čekanku. Takže jsme se plahočili půl dne po poli a rvali holýma rukama přerostlou čekanku. Kde bychom vzali rukavice? Vždyť na jahody se jezdí bez nich. Takže jsem odpoledne přijela domů naštvaná, bez jahod, které jsme měli slíbené jako odměnu za vykonanou práci, a ještě k tomu s rukama sedřenýma do krve.

Sběry brambor, jako výpomoc místním Jednotným zemědělským družstvům (JZD), se staly každoroční povinností středoškoláků napříč republikou. Ta naše bramborová se odehrávala v Žirovnici. Práci nikdo z nás předtím nedělal, ale stát

na kombajnu u pásu a třídit brambory, nebo jít za kombajnem a vybírat brambory z brázdy, to se naučíte za chvíli, na tom nic není.

A tak jsme se vláčeli s košíky po poli a sbírali a sbírali, střídali se na kombajnu a v brázdě a docela se i nasmáli. Legrace skončila ve chvíli, kdy nám Alena spadla pod kombajn. Když kombajn dojel na konec, měly se party vyměnit. Ta co byla u pásu, měla jít na pole a ta z pole měla jít nahoru k pásu. Alena lezla nahoru a kombajn se rozjel a jak se lekla, spadla do té čerstvě vyorané brázdy, a ten fešák, co řídil, ji přejel. Chuděra Alena z toho vyvázla „jen“ s pohmožděninami. Stačil malý okamžik a byla úplně modrá.

S mnohem větší nostalgií se vzpomíná na **chmelové brigády**, které já ovšem osobně nezažila. Montérky nebo teplákové soupravy, jemné rukavice na trhání chmelových šišek, práce od nevidím do nevidím, ale také na večery s písničkou u kytary, romantické lásky i zlomená srdce... Na chmelové brigády jezdili studenti jiných středních škol a učilišť, a někdy i studenti prvních ročníků vysokých škol. Většinou se prý spalo přímo v prostorách JZD, více lidí v jedné místnosti, a obědva-

lo se z ešusů přímo na poli. Jeden kamarád vzpomíná, jak se s brigádníky těšili na ovocné knedlíky, které vyčetli na jídelníčku a jaké bylo pak jejich překvapení, když jim do ešusu naservírovali nakrájené houskové knede a přelávali je povidly. Brigáda trvala tak dlouho, dokud se nesklidilo, co se sklidit mělo. Takže většinou tři

neděle až měsíc. A byla to opravdu práce, ale taky velká zkušenost a romantika jako blázen. Chmel se musel zlehka přesypávat z koše a natřásat do věrtelů jako peří, aby se jich z jednoho koše naplnilo co nejvíce. Každý den musel totiž česač natrhat nejmíň dva věrtelce, aby si zaplatil stravu. Vše ostatní (nad dva věrtelce) byl

jeho výdělek. Za věrtel se platilo různě, s ohledem na dobu, Kamarád vzpomíná, že bral 2,60 korun za věrtel.

Česači většinou nestíhali začátek školního roku, což bylo super. A ty pověstné krásné večery, kluci s holkama a holky s klukama... Tohle už dnešní děti asi nezažijí.

